

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ DİJİTAL UYGULAMA İLE OKUDUĞUNU ANLAMA BECERİSİNİN İNCELENMESİ

Esra Nur Tiryaki¹

Oğuzhan Karakuş²

Geliş Tarihi/Received:13.03.2019

Kabul Tarihi/Accepted:27.05.2019

Özet

Tüm dünyada ve ülkemizde dijital uygulamalar hayatın her alanında kullanılmaktadır. Kısa zamanda pratik, hızlı bilgi paylaşımı sağlayan dijital uygulamalar eğitim-öğretim faaliyetlerinin her aşamasında ve her alanında kullanılmaktadır. Bu alanlardan biri olan ana dili eğitiminde anlama ve anlatmaya dayalı dört temel dil becerisinin gelişiminde dijital uygulamalar kullanılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türkçe öğretmeni adaylarının dijital uygulama aracılığıyla okuduğunu anlama becerisinin incelenmesidir. Son-test kontrol gruplu desene sahip bu araştırma deneysel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu 64 Türkçe öğretmeni adayı 4.sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Veriler, "SOCRATIVE" adlı dijital uygulama aracılığı ile toplanmış analiz edilmiştir. Türkçe öğretmeni adaylarının teknolojik uygulama aracılığıyla okuduğunu anlama becerisi ile ilgili sonuçlara göre, dijital uygulama aracılığıyla okumanın okuduğunu anlama üzerinde daha olumlu etkiye sahip olduğu ve kadın öğretmen adaylarının dijital uygulama aracılığıyla okuduğunu anlama konusunda daha başarılı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: okuduğunu anlama, Türkçe öğretmeni adayları; teknolojik uygulamalar;

INVESTIGATION OF THE SKILLING SKILLS OF TURKISH TEACHER CANDIDATES READING BY DIGITAL PRACTICE

Abstract

Digital applications in all over the world and in our country are used in every aspect of life. Digital applications, which provide practical and fast information sharing in a short time, are used at every stage and every area of the educational activities. In one of these areas, digital practices are used in the development of four basic language skills based on comprehension and narrative. The aim of this study is to examine the reading comprehension skills of Turkish teacher candidates through digital practice. This research with an end-test control group design is an experimental study. The study group of the study consisted of 64 Turkish teacher candidates. Data were analyzed by means of digital application called analiz SOCRATIVE arac. According to the results of reading comprehension skills of Turkish teacher candidates, it has been concluded that reading through digital practice has a more positive effect on reading comprehension and that female teacher candidates are more successful in understanding reading through digital practice.

Keywords: reading comprehension, Turkish teacher candidates, technological applications

¹Doç. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Antakya/Hatay/Türkiye, esranurtiryaki@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-2418-7194>

²Doktora Öğrencisi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Antakya/Hatay/Türkiye, Oguzhan-krks@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4366-5961>

1. GİRİŞ

Dijital ortamlar günümüzde hayatın her alanında etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Spor faaliyetleri, süreli yayıncılık, tıp, eğitim ve daha birçok alanda dijital ortamların imkânlarından yararlanılmaktadır. Eğitim alanında ve dil eğitiminde kullanılan ders materyalleri dijital ortamlardaki uygulamaların gölgesinde kalmıştır. Eğitimcilerin eğitim-öğretim faaliyetlerinde ilk başvurduğu materyallerin tümü dijital ortamlardaki uygulamalardır.

Ülkemizde ve dünyada eğitim-öğretim kurumlarında teknoloji destekli materyaller yaygınlaşmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın, her öğrencinin en iyi eğitime kavuşması, en kaliteli eğitim içeriklerine ulaşması ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için tasarlamış olduğu "Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi" eğitimde teknoloji kullanımıyla ilgili dünyada uygulamaya konulan en büyük ve en kapsamlı eğitim hareketidir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2017). Bu eğitim hareketi ülkemizdeki eğitim faaliyetlerinde teknolojinin ve dijital ortamların ne kadar önemsendiğinin göstergesidir. FATİH projesi kapsamında hazırlanan EBA (Eğitim Bilişim Ağı), Milli Eğitim Bakanlığı'nın başta öğretmen ve öğrenciler olmak üzere tüm eğitim paydaşları için materyaller sağlayan eğitim platformudur. Bu platforma internet bağlantısı olan herhangi bir yerden bilgisayar, tablet, akıllı cep telefonu gibi araçlar kullanılarak kolayca erişilebilir.

Bilgi çağı olarak adlandırılan günümüzde bireyler gündelik birçok ihtiyacını temin etmek ve konforlu yaşam standartlarına ulaşabilmek için dört temel dil becerisini de aktif olarak kullanmak zorundadır. "Bilim ve teknolojiye meydana gelen gelişmelerin hızla hayatın birçok safhasına yaygınlaştırılabilmesi için de kişinin dil becerilerinde belirli bir seviyeye gelmesi gerekmektedir" (Yalçın, 2012; 14). Dijital ortamlarla ve teknoloji ile iç içe yaşadığımız bu günlerde dil eğitiminin hem ana dili hem de yabancı dil olarak öğretilmesinde dijital ortamlardan yararlanması doğaldır.

Dijital ortam, teknolojik cihazlar aracılığıyla elde edilen verilerin üzerine kaydedilip saklandığı ortamların genel adıdır. Bu ortamlarda sayısı milyarlarla ifade edilebilecek düzeyde veriler bulunur. Gates'e (1999) göre Dijital Ortam "Her türlü bilginin -sayılar, metinler, ses, video- herhangi bir bilgisayarın depolayabileceği ya da iletebileceği bir formata dönüştürülmesidir". World Wide Web yani daha çok kullanılan www kısaltması bu verilerin paylaşılmasını sağlayan dijital ağlardır. Dünyayı saran ağ şeklinde de ifade edilen internet sayesinde eğitim ortamlarında kullanılan materyaller paylaşılmakta ve kalıcı olarak saklanabilmektedir. Dijital ortamlarda bilgi edinmek ve bilgi paylaşabilmek için okuma becerisinin edinilmiş olması gerekir. Okuma öncelikle yazılı sembollerin algılanıp anlamlandırılması daha sonra anlama yorumlar katılarak uzun süreli belleğe yerleştirilmesidir. "Okuma, bilişsel davranışlarla psikomotor becerilerin ortak çalışmasıyla yazılı sembollerden anlam çıkarma etkinliğidir. Okuma işi gözlerin ve ses organlarının çeşitli hareketlerini ve zihnin yazılı sembolleri anlamasıyla oluşur" (Demirel, 2007:109). Tanımlardan anlaşıldığı üzere okuma becerisinin en temel unsuru anlamadır. Dil eğitiminin en temel amacı anlama yeteneğinin geliştirmektir. Bir şeyin ne demek olduğunu, neye işaret ettiğini kavramak (TDK, 2005) olarak tanımlanan anlama yeteneğini geliştirmek okuma eğitiminin asıl amacıdır.

Dijital ortamların ve internetin yaygınlaşmasıyla birlikte dil eğitimi alan yazınına birçok yeni kavram da girmiştir. Bunlardan bazıları, “e-kitap, ekran okuma, medya okuryazarlığı, hiper metin ve Z-kitap”tır.

Chomsky’ e (1976) göre, "kitaplar dünün teknolojisidir – hantaldır ve çevreci değildir, geçicidir, pahalıdır, bulunması zordur, sonsuza dek baskı yapılması zorunludur, yazmayı yavaşlatır, okumayı yavaşlatır, gözleri yorar." Buna karşılık E- kitaplar “Oyuncaklardan (eğlenmekten) esinlenerek oluşturulmuş kitaplardan ortaya çıkan türlerdir; bu türler CD-ROM, çevrimiçi metin ve karşidan indirilebilir kitaplar ve belgelere uzanan biçimlerdeki mevcut kitaplardır” (Larson, 2009). Elektronik metinler esnektir, kullanıcı bunları değiştirebileceği gibi metnin yeni bir şeklini oluşturarak bunlara eklemelerde de bulunabilir. Elektronik metinler, metin ile tamamen birleşebilen yazı, sembol, görsel, ses ve hareketten oluşan sistem alanına sahiptir, etkileşime daha açıktır, nettir. Basılı metinlerde etkileşim daha azdır ve özeldir. Elektronik metinler işbirliğini daha kolay sağlar; basılı metinler ise bireysel çalışmaya daha uygundur.

Elektronik metinlerin diğer türü olan hiper metinler, bir okuyucunun bilgiye erişmek için düğümler arasında linkleri takip ettiği doğrusal olmayan bir ekran metni türüdür (Louka, 1994; akt: Dağtaş, 2013). Okurun metinle olan etkileşiminin daha üst düzeyde olduğu hiper metinler okuma alışkanlığını artırma konusunda oldukça etkin rol oynar. Hiper metinlerin olumsuz yanı okurun metne karşı ilgisini ve okuma motivasyonunu kaybetme olasılığının artmasıdır. Bu noktada medya okuryazarlığı kavramının önemi ortaya çıkmaktadır. Medya okuryazarlığı çeşitli biçimlerde mesajlara ulaşma, analiz etme, değerlendirme ve iletme yeteneğidir (Aufderheide, 1993). Başka bir deyişle medya okuryazarlığı, eleştirel okuma yeteneğinin dijital ortamdaki karşılığıdır. Eğitim- öğretim faaliyetlerinde gelişen teknolojinin olumsuz yanlarını düzeltebilmek için medya okuryazarlığı konusunda eğitim verilmesi elzemdir.

Okullarda akıllı tahta kullanımının artması, Fatih Projesi kapsamında öğrencilere tablet dağıtılması, bilgisayar kullanımının yaygınlaşması vb. faaliyetler sonucunda basılı ders / kaynak kitapların yerini “z-kitap” (zenginleştirilmiş kitap) almaya başlamıştır. Z-kitaplar öğrencilerin dijital ortamda tüm ders içeriklerine ulaşabilmesi için geliştirilmiştir. Z-Kitaplar okul kitaplarının pdf formatında elektronik olarak yansıtılmasını sağlayan aletlerdir (eokul-meb.com, 2013). Şu an Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunca onaylanan ders öğretim programları esas alınarak hazırlanan kitaplarda, yazılı metinlerine dokunulmadan dijital formatlara dönüştürülmekte ve okullarda kullanılması teşvik edilmektedir.

Ekran okuma, elektronik olarak düzenlenmiş bu metinleri, bir bilgisayar ekranından okuma davranışıdır (Dağtaş, 2013). Ekran okuma eylemini gerçekleştirebilmek için teknolojik cihazlar ve bu cihazlara entegre edilmiş dijital ortam uygulamaları bulunması gerekir. Hiç şüphesiz ekran okuma eylemini gerçekleştirmek için en elzem olan okuma becerisini edinmiş olmaktır. Bu nedenle dijital bilgi çağını yaşadığımız günümüzde dil eğitimi ve öğretimi ve özellikle okuma eğitiminin önemi daha da artmıştır.

Ana dili eğitiminde basılı materyallerle okuma becerisini edinen öğrenciler günümüzde okula başlama yaşından önce teknolojik cihazlar aracılığıyla seslere karşılık gelen harfleri tanımaya başlamaktadır. Bu nedenle de ana dilin etkinlik alanları; okuma, dinleme, konuşma, yazma birlikte öğretilirken (Demirel ve Şahinel, 2003), bu etkinlik alanlarının dijital ortamlarda etkin, doğru, akıcı ve bilinçli kullanımı da öğretilmelidir.

Eğitim-öğretim ortamlarının en önemli bileşeni öğretmenlerdir. “Gelişmekte olan bilgi toplumunda öğretmenlerin görevi sadece mevcut bilgiyi aktarmak değil, yenilikleri, gelişimleri sürekli takip ederek ve topladıkları verileri eleştirel bir bakış açısıyla yorumlayarak güncel ve doğru bilgileri öğrencilere aktarmaktır” (Dargut ve Çelik, 2014:29). Ana dili eğitimi faaliyeti yürüten Türkçe öğretmenlerinin dil becerileri ve dil bilgisi öğretimi konusunda eğitim almalarının yanı sıra teknolojik materyallerin kullanımı ile dijital ortamların kullanımı konusunda da eğitim almaları bu konuda yetkin hale gelmeleri gerekir. Bu araştırmanın amacı Türkçe öğretmeni adaylarının teknolojik uygulamalar aracılığıyla okuduğunu anlama becerisini Bloom taksonomisi basamaklarına göre belirlemektir. Bilişsel becerilerin basamaklı olarak ortaya çıkarılması amacıyla uzman görüşüne sunulan ve en yüksek puan alan okuma metnindeki sorular bloom taksonomisine uygun düzenlenmiş olup verilen cevaplar ise yine buna göre değerlendirilmiştir. Bu amaca yönelik çalışmada aşağıda yer alan sorulara cevap aranmıştır:

- ◆ Okuduğunu anlama becerisi ne düzeydedir?
- ◆ Okuduğunu anlama becerisi Bloom taksonomisi basamaklarına göre ne düzeydedir?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, modeli, çalışma grubu, veri toplama araçlarına ve verilerin analizine yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada yarı deneysel desen kullanılmıştır. Yarı deneysel araştırmalar, grupların yansız ya da rastlantısal bir şekilde oluşturulmadığı veya deney ortamının kontrol edilemediği durumlarda kullanılır (Shadish, Cook ve Campbell, 2002).

2.2. Çalışma Grubu

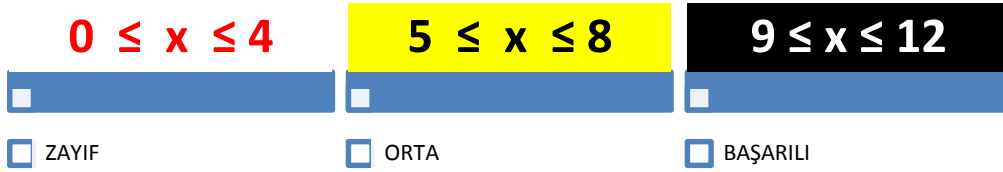
Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 güz yarıyılında Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünde öğrenim gören 64 Türkçe öğretmeni adayı oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada çalışma grubuna yönelik olarak “Montaigne”in “Denemeler” adlı eserinden seçilen 10 metin uzman görüşüne sunulmuş ve alınan dönütler sonucunda (Uzman görüşü sonucu kodlayıcılar güvenilirliği 0.87’dir) “Amerika’nın Keşfi” ve “İnsan Ömrü” başlıklı denemeleri uygulanmıştır. Türkçe öğretmeni adaylarından iki metni ekrandan okumaları istenmiş ve Bloom taksonomisi esas alınarak hazırlanan her basamak için 1 soru, 2 metin için toplam 12 okuduğunu anlama sorusunu cevaplamaları istenmiştir. Bu çerçevede hazırlanan soruların cevaplanmasında SOCRATIVE çevrimiçi yanıt sistemi kullanılmıştır.

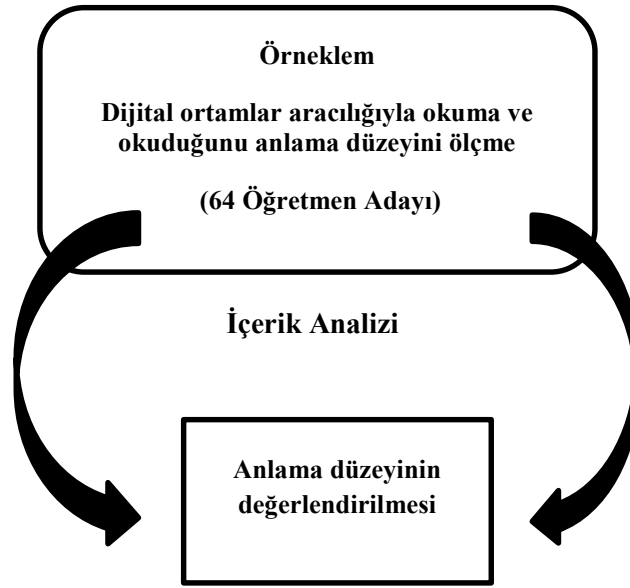
2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada okuduğunu anlama düzeyinin belirlenebilmesi için çoktan seçmeli test uygulanan grubun sorulara verdikleri yanıtlar uygulanan grubun sorulara verdikleri yanıtlar yüzde (%) ve frekans (f) işlemleri kullanılarak analiz edilmiş ve karşılaştırılmıştır. Bloom taksonomisinin basamaklarına göre hazırlanmış 6 adet okuduğunu anlama sorusu 32 kadın ve 32 erkek toplam 64 Türkçe öğretmeni adayına doğru ise 1 yanlış ise 0 puan ve her soru için eşit puan alınacak şekilde düzenlenmiştir. Böylece tüm sorulara doğru cevap verebilen Türkçe öğretmeni adayı 12 puan alacaktır. 12 ila 0 puan aralığı 3'e bölünmüş ve $0 \leq x \leq 4$ alanlar zayıf, $5 \leq x \leq 8$ arası puan alanlar orta ve $9 \leq x \leq 12$ puan aralığında puan alanlar başarılı kabul edilmiştir.

2.5. Uygulama Süreci

Uygulama süreci aşağıdaki grafikte anlatılmıştır:

3. BULGULAR

Bu bölümde uygulama neticesinde toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular tablolar halinde açıklanarak yorumlanmıştır.

Tablo 1. Amerika'nın Keşfi Metni Anlama Sorularının Bloom Taksonomisine Göre Puan Dağılımı

Bloom Taksonomisi Basamakları	Kadın		Erkek	
	f	%	f	%
Bilgi	21	19,8	22	21,3
Kavrama	14	13,2	15	14,5

Uygulama	20	18,8	16	15,5
Analiz	30	28,3	23	22,3
Sentez	9	8,4	11	10,6
Değerlendirme	12	11,3	16	15,5
TOPLAM	106	100	103	100

Tablo 1’de, “Montaigne”ın “Denemeler” adlı kitabından alınan “Amerika’nın Keşfi” başlıklı denemesine yönelik hazırlanan okuduğunu anlama sorularından alınan puanlar yüzde ve frekans olarak yer almaktadır. Bloom taksonomisinin basamaklarına göre hazırlanmış okuduğunu anlama sorularına verilen cevaplardan her basamakta alınan puanlar cinsiyet değişkenine göre değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler sonucunda bilgi ve kavrama basamaklarında kadın ve erkek öğretmen adayları arasında 1 puan fark olduğu görülmüştür. Uygulama basamağında 4, analiz basamağında 7, sentez basamağında 2, değerlendirme basamağında 4 puan fark olduğu tespit edilmiştir. Kadın (%28,3) ve Erkek (%22,3) öğretmen adayları en fazla puanı analiz basamağında almıştır. En düşük puanlar ise her iki cinsiyette de (%8,4 ve %10,6) aynı şekilde sentez basamağında alınmıştır. Toplam puanlar arasında 3 puan farkla kadın öğretmen adaylarının dijital ortamlar aracılığıyla okuduğunu anlama konusunda daha başarılı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 2. İnsan Ömrü Metni Anlama Sorularının Bloom Taksonomisine Göre Puan Dağılımı

Bloom Taksonomisi Basamakları	Kadın		Erkek	
	f	%	f	%
Bilgi	23	17,4	17	16,5
Kavrama	23	17,4	17	16,5
Uygulama	23	17,4	19	18,4
Analiz	18	13,6	14	13,5
Sentez	25	18,9	21	20,3
Değerlendirme	20	15,1	15	14,5
TOPLAM	132	100	103	100

Tablo 2’de, “Montaigne”ın “Denemeler” adlı kitabından alınan “İnsan Ömrü” başlıklı denemesine yönelik hazırlanan okuduğunu anlama sorularından alınan puanlar yüzde ve frekans olarak yer almaktadır. Bloom taksonomisini basamaklarına göre hazırlanmış okuduğunu anlama sorularına verilen cevaplardan alınan puanlar cinsiyet değişkenine göre değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler sonucunda bilgi ve kavrama basamaklarında kadın ve erkek öğretmen adayları arasında 6 puan fark olduğu görülmüştür. Uygulama basamağında 4, analiz basamağında 4, sentez basamağında 4, değerlendirme basamağında 5 puan fark olduğu tespit edilmiştir. Kadın (%13,6) ve erkek (%13,5) Öğretmen adayları en az puanı Analiz basamağında almıştır. En yüksek puanlar ise her iki cinsiyette de (%18,9 ve %20,3) aynı şekilde sentez basamağında alınmıştır. Toplam puanlar arasında 32 puan farkla

kadın öğretmen adaylarının dijital ortamlar aracılığıyla okuduğunu anlama konusunda daha başarılı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Dijital okuma dijital olarak kodlanmış yazılı sembollerin algılanıp anlamlandırılmasıdır. Dijital okuma yapabilmek için dijital ortamların kullanılması şarttır. Modern dünyada, günümüz eğitim-öğretim uygulamalarına bakıldığında; özellikle, öğrenme amacına yönelik okuma çalışmalarını içeren, ödevlerde veya sınıf içi araştırmalarda dijital platformların kullanılması neredeyse zorunluluk haline gelmiştir. Çünkü online okumanın da amacı öncelikli olarak “öğrenmek için okuma”dır (Leu, Forzani, Timbrell ve Maykel, 2015). Keskin, Baştuğ ve Atmaca (2016), akademik ve serbest amaçlı dijital okuma tutumu, teknolojiye yönelik tutum, cinsiyet, sosyal medya hesabına ve mobil cihaza sahip olma değişkenlerinin öğrencileri dijital ortamda az ya da çok okuyanlar olarak sınıflamadaki yordama düzeyini inceledikleri çalışmada akademik dijital okuma tutumuna sahip olan öğrencilerin, dijital ortamlarda daha fazla okuma yapma olasılığına sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Bu araştırmanın temel amacı, Türkçe öğretmeni adaylarının dijital uygulamalar aracılığıyla yaptıkları okumaların okuduğunu anlama becerisini ne ölçüde etkilediğinin incelenmesidir. Bu amaca göre ulaşılan sonuçlara göre Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamlarda yaptıkları okuma faaliyetleri anlama düzeylerini olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Singer, Alexander ve Berkowitz (2017) “Üniversite Mezunlarının Dijital Ortamda Okuma ve Yazılı Metinden Okumanın Anlama Üzerine Etkileri”ni inceledikleri araştırmalarının sonucunda dijital ortamda okumanın okuduğunu anlama üzerinde daha olumlu etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır. İlgili literatürde farklı konularda yapılan araştırmaların sonuçları (Farah ve Maybury, 2009; Güneş, 2010; Dağtaş, 2013 ulaştığımız sonucu desteklemektedir.

Öğrenme- öğretim sürecinin sürekli gelişim ve ilerleme göstermesi gerekir. Bu nedenle gelişen teknolojinin tüm imkânları öğrenme- öğretim ortamlarında kullanılmalıdır. Günümüzde birçok öğretim kurum ve kademesinde kullanılan dijital uygulamalar ve içerikler ile ilgili öğretmen adaylarına eğitim verilmelidir. Hahnel vd. 'in (2017) dijital metin okumanın bilişsel sürece etkilerinin araştırıldığı çalışmalarının sonucuna göre öğretim amacıyla, yeni stratejileri teşvik etmek ve okuyuculara entegrasyon becerilerini geliştirmek için dijital okuma görevlerinin zorluğu kademeli olarak arttırılmalıdır. Okuma ve okuduğunu anlama başta olmak üzere tüm dil becerilerinin eğitiminde ve geliştirilmesinde dijital uygulamaların kullanım sıklığını arttırmak gereklidir.

Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamlarda yaptıkları okuma faaliyetlerinde okuduğunu anlama düzeyinde kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha yüksek puanlar aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer sonuçlara ulaşan Topuzkanamış'a (2010: 672) göre okuma stratejilerini kullanma düzeyi cinsiyete göre kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık göstermektedir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre okuma stratejilerini kullanma bakımından daha iyi bir düzeyde olmaları onların bu konudaki bilişsel farkındalık düzeylerinin de erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucunu

doğurur. Araştırmamız sonucunda Bloom taksonomisinin basamaklarına göre okuduğunu anlama düzeyleri arasındaki farklılıklar tespit edilmiştir. Veeravagu vd. (2010: 211) araştırmalarında tipik olarak üst düzey düşünmeyi ortaya çıkaran okuma stratejilerinin, tahminlerde bulunmak, sonuç çıkarmak ve çıkarımda bulunmak olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Teknolojinin hayatın her alanında vazgeçilmez bir unsur olduğu günümüzde eğitim öğretim ortamlarında okuma eğitimi başta olmak üzere anlama ve anlatmaya dayalı tüm dil becerilerinin eğitiminde dijital uygulamalar kullanılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Aufderheide, P. (1993). *Media Literacy: A Report of The National Leadership Conference on Media Literacy*. Washington: Aspen Institute.
- Chomsky, C. (1976). After Decoding: What? *Language Arts*, 288-296.
- Dağtaş, A. (2013). Ekrandan Okumanın Okumaya ve Türkçe Dersine Yönelik Tutuma Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.
- Dargut, T. ve Çelik, G. (2014). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tutum Ve Düşünceleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 29.
- Demirel, Ö. (2007). *Yabancı Dil Öğretimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Demirel, Ö., & Şahinel, M. (2003). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- e-okul MEB.com (2018). <http://www.eokul-meb.com/z-kitap-nedir-ve-ne-ise-yarar-36444/www.meb.gov.tr>. adresinden 28.11.2018 tarihinde indirilmiştir.
- Farah, C. S. ve Maybury, T. (2009). Implementing digital technology to enhance student learning of pathology. *European Journal of Dental Education*, ISSN 1396-5883.
- Gates, B. (1999). *Dijital Sinir Sistemiyle Düşünce Hızında Çalışmak*. İstanbul: Doğan Kitap.
- Güneş, F. (2010). Öğrencilerde Ekran Okuma ve Ekranik Düşünme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(14), 1-20.
- Hahnel, C., Goldhammer, F., Kröhne, U. ve Naumann, J. (2017). Reading Digital Text Involves Working Memory Updating Based On Task Characteristics And Reader Behavior. *Learning and Individual Differences*, 59, 149-157.
- Larson, L. C. (2009). e-Reading and e-Responding: New Tools for the Next Generation of Readers. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, s. 255-258.
- Leu, D. J., Forzani, E., Timbrell, N. ve Maykel, C. (2015). Seeing the Forest, Not the Trees. *The Reading Teacher*, 69(2), 139-145. doi: 10.1002/trtr.1406.
- Milli Eğitim Bakanlığı Kurumsal Sitesi, (2018). <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/proje-hakkinda/www.meb.gov.tr>. adresinden 28.11.2018 tarihinde indirilmiştir.
- Singer, L.M., Alexander, P.A. ve Berkowitz, L.E. (2017). Effects of Processing Time on Comprehension and Calibration in Print and Digital Mediums. *The Journal Of Experimental Education*. 26 December 2017.
- TDK. (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

- Topuzkanamış, E. ve Maltepe S. (2010). Öğretmen Adaylarının Okuduğunu Anlama ve Okuma Stratejilerini Kullanma Düzeyi. *TÜBAR Dergisi*, 27(2).
- Veeravagu, J., Muthusamy, C., Marimuthu, R. ve Michael, A.S. (2010). Using Bloom's Taxonomy to Gauge Students' Reading Comprehension Performance. *Canadian Social Science*, 6(3), 205-212.
- William R. Shadish, T. D. (2002). *EXPERIMENTAL AND*. Boston New York: Houghton Mifflin Company.
- Yalçın, A. (2012). *Türkçe Öğretim Yöntemleri Yeni Yaklaşımlar*. Ankara: Akçağ Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

Digital environments are now used effectively in every aspect of life. Sports facilities, periodical publishing, medicine, education and many other areas of the digital media are used. Short also provide practical and rapid information sharing digital applications are used at every stage and in every aspect of their educational activities. The course materials used in language education have been overshadowed by applications in digital media. Teachers are the most important components of educational environments. "The task of teachers in the emerging information society is not only to transfer existing knowledge, innovation, development, and continuously monitors the data they collect and explain to the students to interpret current and accurate information with a critical perspective" Dargut ve Çelik, 2014:29).

All of the materials that educators first apply in educational activities are applications in digital environments. Digital media is the general name of the media in which the data obtained through technological devices are stored and stored. This environments has the number of data at a level in the billions. In order to learn and share information in digital environments, reading skills must be acquired. Reading is the perception and interpretation of written symbols. Students who have acquired reading skills in mother language education begin to recognize letters corresponding to sounds through technological devices before the start of school age. Therefore, the main areas of activity of the mother tongue; reading, listening, speaking, writing should be taught together, effective, accurate, fluent and conscious use of these activities in digital environments should also be taught. (Demirel ve Şahinel, 2003). In addition to the training on language skills and grammar teaching, Turkish teachers need to be trained in the use of technological materials and the use of digital media. The aim of this study is to measure the reading comprehension skills of Turkish teacher candidates through technological applications. In this research, quasi-experimental design is used. Quasi-experimental research is used when groups cannot be created in a random or random way or the experimental environment cannot be controlled (Shadish, Cook ve Campbell, 2002).

Although all of the sample consisted of 4th grade Turkish teacher candidates, the ability to use computer, psychological status, etc. since the variables could not be controlled, research was conducted in the quasi-experimental design. Since the variables could not be controlled, research was conducted in the quasi-experimental design. The study group of the study consisted of 64 Turkish teacher candidates studying at Hatay Mustafa Kemal University Turkish Teaching Department in the fall semester of 2018-2019. In this study, for the sample group "Montaigne" in "Trials" selected from his work 10 it was submitted to the text expert opinion and the feedback result (result Expert opinion encoders reliability is 0.87) "American Exploration" and "Human Life" essay have been implemented. Turkish teacher candidates were asked to read two texts on the screen and they were asked to answer a total of 12 questions for 1 question and 2 texts for each step prepared on the basis of Bloom Taxonomy. SOCRATIVE online response system was used to answer the questions. In order to determine the level of reading comprehension in the analysis of the obtained data, the answers of the group which were

given multiple choice test were analyzed and compared with the percentage (%) and frequency (f) processes. 6 reading comprehension questions prepared according to the steps of Bloom Taxonomy, 32 female and 32 male, 64 Turkish teacher candidates towards the right if 1 wrong 0 points and are arranged to be equal to each question. Thus, the Turkish teacher candidate, who can answer all the questions correctly, will get 12 points. The range of 12 to 0 points was divided into 3 and $0 \leq 4$ areas were weak, 5 medium $x \leq 8$ points were considered as medium and $9 \leq 12$ points were considered successful. According to the findings reached, "Discovery of America" in the title text to understand the answers to the questions of knowledge and understanding care between men and women teachers were found to be 1 percentage point difference. 4 points in the application step, 7 steps in the analysis step, 2 points in the synthesis step and 4 points in the evaluation step. Female (28.3%) and Male (22.3%) Teacher candidates received the highest score in the Analysis step. The lowest scores were obtained in both sexes (8.4% and 10.6%) in the same way.

It was determined that female teacher candidates were more successful in reading comprehension by means of digital media with 3 points difference between total scores. It was determined that female teacher candidates were more successful in reading comprehension by means of digital media with 3 points difference between the total scores. Human Life entitled "Question of the answers given to the text of the understanding between male and female teachers in the Knowledge and Comprehension step was found to be 6 points difference. 4 points in the application step, 4 steps in the analysis step, 4 points in the synthesis step and 5 points in the evaluation step. Female (13.6%) and Male (13.5%) Teacher candidates received the lowest score in the Analysis step. The highest scores were obtained in both sexes (18.9% and 20.3%) in the same way. A total of 32 points were found to be more successful in understanding female pre-service teachers through digital media. As a result, the differences between the reading comprehension levels were determined according to the steps of Bloom Taxonomy. It has been concluded that in the reading activities of Turkish teacher candidates in digital media, female students have higher scores than male students according to gender variable in reading comprehension level. Digital applications in the education of all language skills in technology, today's education environment is an indispensable element in all areas of life based on understanding and explaining reading training, mainly to be used.